

Graviditetsenkäten

SAMMANFATTNING AV RESULTAT
PER 1 DECEMBER 2020-31 MARS 2021

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Graviditetsenkäten

SAMMANFATTNING AV RESULTAT PER 1 DECEMBER 2020-31 MARS 2021

Upplysningar om innehållet:
Eva Estling, eva.estling@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2021
ISBN: 978-91-7585-966-8
Foto: Paulina Westerlind
Produktion: Advant

Förord

Sedan december 2020 erbjuds gravida kvinnor och nyblivna mödrar i hela Sverige att besvara Graviditetsenkäten. Syftet är att fånga kvinnornas upplevelse av sin hälsa och deras erfarenheter av vården under graviditet, förlossning och tiden därefter. Enkäten är unik i sitt slag och ger regionerna ett viktigt underlag för utvecklingsarbete utifrån kvinnornas behov. Denna rapport sammanfattar kvinnornas svar i form av övergripande, nationell statistik.

Redan nu, några månader efter Graviditetsenkätens lansering, går det att se resultat. Det är glädjande att en stor majoritet av de som svarat har haft positiva upplevelser. Exempelvis anser de allra flesta kvinnor att de är trygga med vården och att de blivit bemötta med respekt. Men enkätens resultat ger också kunskap om områden som kan bli bättre. Bland annat bekräftas bilden av att eftervården är ett fortsatt viktigt utvecklingsområde, sett till information och delaktighet samt i vilken utsträckning kvinnornas behov tillgodoses.

Graviditetsenkäten har tagits fram inom ramen för den nationella satsningen på förlossningsvård och kvinnors hälsa,¹ och skickas ut fram till december 2022. Enkäten har utformats i nära samarbete med Graviditetsregistret, som står för den tekniska lösningen och har bidragit med medicinsk expertis till rapporten². Även Svensk förening för Obstetrik och Gynekologi (SFOG), Barnmorskeförbundet och Bristningsregistret har varit involverade som sakkunniga vid enkätens utformning.

Det är viktigt att vara ödmjuk inför att allas upplevelser är olika. Inom alla delar av vårdkedjan finns kvinnor som har haft mindre bra upplevelser, och varje kvinna med en negativ förlossningsupplevelse är en för mycket. Dessa kvinnors perspektiv och svar är viktiga i vårdens fortsatta förbättringsarbete.

Avslutningsvis vill jag rikta ett varmt tack till alla kvinnor som tagit sig tid att svara på Graviditetsenkäten. Ett stort tack också till alla medarbetare som ligger bakom de fina resultat som vi har redan idag. Tillsammans vårdar vi en vård som är bland världens bästa. Och gör den ännu bättre.

Stockholm i juni 2021

Eva Estling

*Samordnare för satsningen på Kvinnors hälsa och förlossningsvård
Avdelningen för Vård och Omsorg*

Sveriges Kommuner och Regioner

Innehåll

- 6 Kapitel 1. Sammanfattning

- 8 Kapitel 2. Resultat
  - 8 Kvinnors generella intryck av vården under och efter graviditet
  - 10 Fördjupade resultat för fem målområden
    - 10 En mer personcentrerad vård
    - 12 En mer tillgänglig vård
    - 14 En mer säker vård
    - 15 En mer kunskapsbaserad vård
    - 15 En mer jämlik vård

- 18 Kapitel 3. Mer om Graviditetsenkäten

- 21 Bilaga 1. Bakgrundsvariabler
  - 21 Graviditetsregistret har använts för fördjupade resultat

- 22 Slutnoter

Sammanfattning

Rapporten sammanfattar tidiga resultat

Graviditetsenkäten började skickas ut den 1 december 2020. Med den erbjuds gravida kvinnor och nyblivna mödrar en möjlighet att ge återkoppling på sina upplevelser av den egna hälsan i samband med graviditet och förlossning, samt erfarenheter av vården under och efter graviditet.

Målsättningen är att öka kunskapen om vårdens kvalitet utifrån kvinnornas perspektiv. Enkäten kan besvaras via 1177.se vid tre tillfällen, då kvinnan:

- › är i cirka graviditetsvecka 25 (Graviditetsenkät del 1)
- › fött barn för cirka åtta veckor sedan (Graviditetsenkät del 2)
- › fött barn för cirka ett år sedan (Graviditetsenkät del 3).

Denna rapport sammanfattar nationella resultat för ett urval av frågor, utifrån de svar som inkommit mellan den 1 december 2020 till och med den 31 mars 2021. Mellan dessa datum har cirka 94 000 enkäter skickats ut, varav nära 52 000 enkäter har besvarats. Svarsfrekvensen har varierat mellan 52–57 procent beroende på enkät del. En redogörelse för resultaten på samtliga frågor och mer information finns i rapporten ”Graviditetsenkäten – Resultat per 1 december 2020 – 31 mars 2021” på www.skr.se.

Övergripande positiva omdömen från kvinnorna inom flera områden:

- › De allra flesta kvinnor rekommenderar de vårdenheter som de varit i kontakt med till andra gravida kvinnor och nyblivna mammor; 89 procent skulle rekommendera mödrahälsovården, 90 procent sin förlossningsavdelning.
- › 88 procent anger att de är trygga med barnmorskan på mödrahälsovården, 89 procent är trygga med vården under förlossning.
- › 88 procent anser att barnmorskan var närvarande i förlossningsrummet i den utsträckning kvinnan önskade.
- › Det är överlag små skillnader ur ett jämlikhetsperspektiv, men på vissa frågor skiljer sig svaren åt mellan olika grupper. Exempelvis är högutbildade, svenskfödda och kvinnor över 35 år mindre nöjda med involvering av partner/närstående, och kvinnor utan eller med endast grundskoleutbildning känner sig i lägre utsträckning bemötta med respekt.³

Bilden av ett antal utvecklingsområden bekräftas, bland annat eftervården, partners involvering och amningsstöd:

- 88 procent anger att mödrahälsovården mött deras behov under graviditeten. Motsvarande siffra för förlossningsvården och eftervården är 73 procent.
- 81 procent av kvinnorna anser att de fått tillräckligt med information gällande graviditet och under förlossningen, medan endast 62 procent anser att de fått tillräckligt med information om återhämtning och tiden efter förlossning.
- Enbart 38 procent upplever att barnmorskan på mödrahälsovården gjort partner/närstående delaktiga i den utsträckning de önskade. En delförklaring som framkommer i fritextsvaren är de begränsningar som införts under pandemin. På förlossningen, där partner eller närstående i de allra flesta fall kunnat vara med, är 88 procent kvinnor nöjda med delaktigheten.
- Bland kvinnor som haft problem med amningen upplever 20 procent att de inte fått stöd från vården i den utsträckning de önskat.

Graviditetsenkäten innehåller även ett antal frågor som rör besvär från underlivet efter förlossningen och därtill kopplad vård. Under hösten 2021 kommer SKR att publicera en fördjupad analys av dessa frågor.

Resultat

Kvinnors generella intryck av vården under och efter graviditet

Resultaten redovisas utifrån den samlade bilden av samtliga inkomna svar, men i vissa fall också utifrån skillnader mellan olika grupper, exempelvis ålder eller utbildningsbakgrund.⁴

Övergripande omdöme

Sett till helheten får vården under och efter graviditet positiva omdömen från gravida och nyblivna mödrar. Det återspeglas både sett till helheten av Graviditetsenkätens resultat och specifika frågor som berör vården i sin helhet. Exempelvis kan nio av tio kvinnor tänka sig att rekommendera de vårdenheter de varit i kontakt med till någon annan. Både mödrahälsovården och förlossningsvården får goda omdömen i det avseendet.⁵ Inga grupper som svarat skiljer ut sig nämnvärt.

Tillgodosett behov

De flesta kvinnor anser att vården mött deras behov under och efter graviditet. Mödrahälsovården är det område där flest kvinnor anser att deras behov tillgodosetts, medan förlossningsvården och eftervården får lägre omdömen.⁶ Kvinnor som svarat på enkäten ett år efter förlossning anser i något lägre utsträckning att vården mött deras behov jämfört med kvinnor som svarat åtta veckor efter förlossningen. Även kvinnor som fått stödåtgärder

på grund av förlossningsrädsla eller behandlats för psykisk ohälsa under graviditeten anser i lägre utsträckning att vården tillgodosett deras behov.⁷

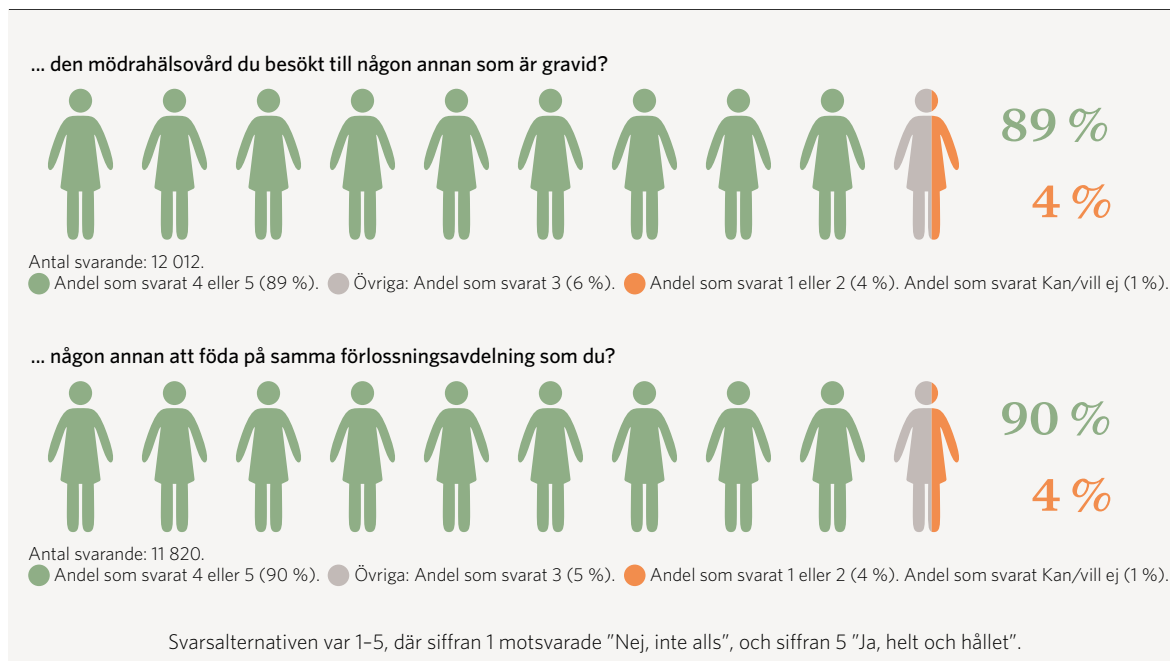
Jämförelse med andra vårdområden

Omdömen från kvinnorna som svarat på Graviditetsenkäten är goda också om de jämförs med andra nyligen utförda nationella patientenkäter, som inom akutvård (2020) och primärvård (2020). Det gäller både vårdens förmåga att tillgodose behov och huruvida man kan tänka sig att rekommendera den vårdenhet som besökts. I båda dessa avseenden ligger Graviditetsenkätens resultat i nivå med eller strax över resultaten för akutvård och primärvård.^{8,9}

Covid-19

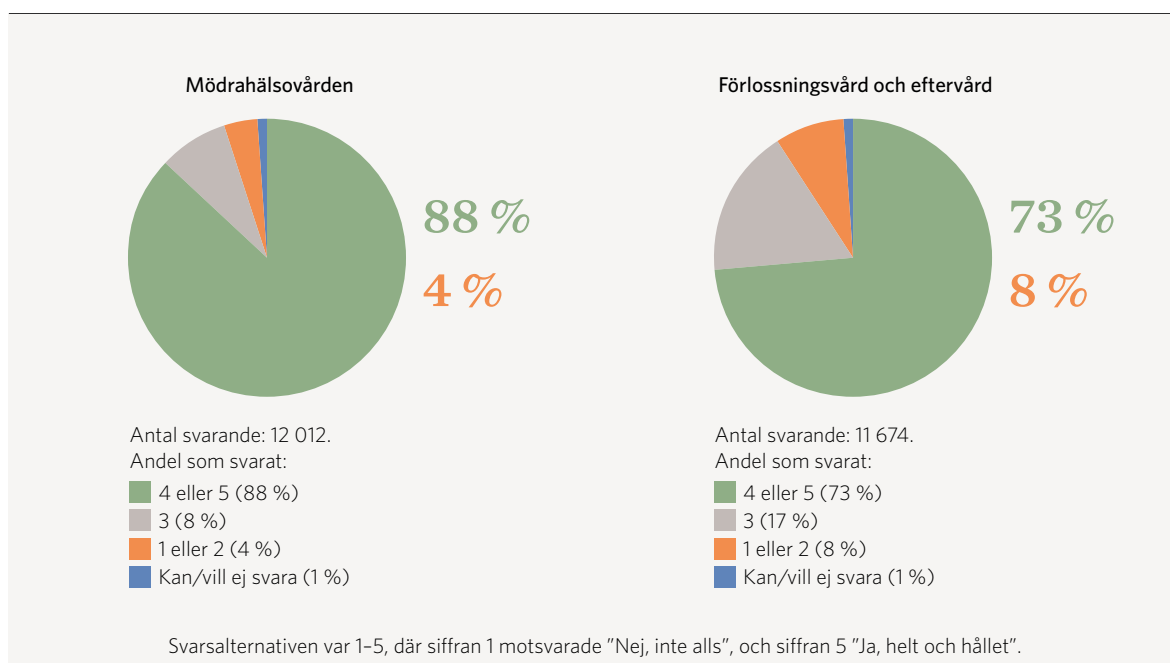
Pandemin har lämnat avtryck på många kvinnors upplevelse av vårdkedjan. Det framkommer tydligt i enkäternas fritextsvar, i synnerhet när det gäller frågor som rör partners/närståendes delaktighet. I fritextsvaren uttrycker samtidigt många kvinnor förståelse för de förändringar i vården som följt av pandemin. I nuläget är det för tidigt att bedöma i vilken omfattning pandemin har påverkat omdömet om vården för kvinnors hälsa i sin helhet.

FIGUR 1. Skulle du rekommendera...

Källa: Graviditetsenkäten del 2.

DIAGRAM 1. Anser du att vården tillgodosett dina behov?

Källa: Graviditetsenkäten del 2.

"Det är olyckligt att pandemin lett till att så mycket stöd uteblivit. Det har medfört extra oro och i perioder har jag känt mig ensam med alla förberedelser. Som förstföderska har det varit jobbigt men jag antar att det vore annorlunda utan pandemin."

Kvinna, gravid i vecka 25.

Andra påverkansfaktorer

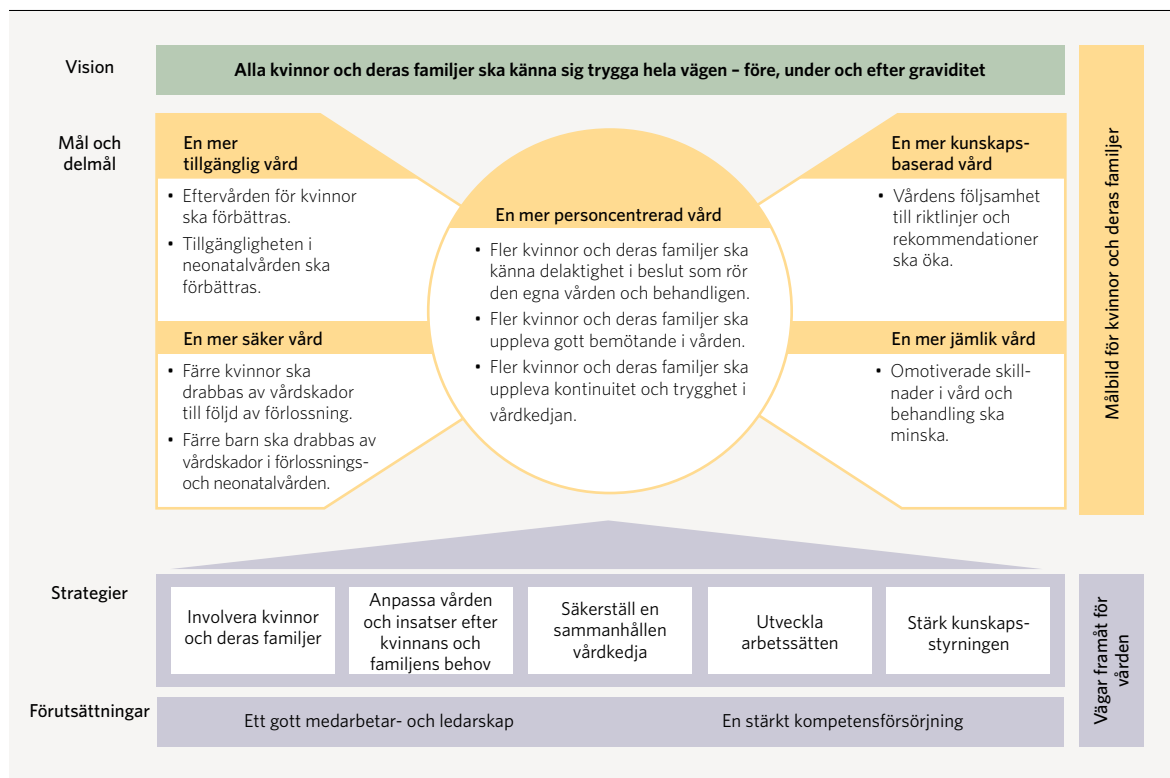
En faktor som påverkat hur kvinnorna har uppfattat vården är medicinska utfall för kvinnan eller barnet. Kvinnor som har erfarit en akut eller allvarlig händelse är i lägre grad nöjda med vården. Det gäller till exempel kvinnor som har genomgått akut kejsarsnitt, fått allvarliga bristningar (grad III eller IV) eller kvinnor vars nyfödda barn haft låg syresättning av blodet.¹⁰

Fördjupade resultat för fem målområden

Nedan beskrivs utvalda resultat kopplade till de fem målområden som är fastlagda i den strategiska planen för satsningen på kvinnors hälsa och förlossningsvård. Flera av frågorna i Graviditets-

enkäten har ingen självklar tillhörighet till ett specifikt målområde. Indelningen ska därför ses som ett av flera tänkbara sätt att strukturera resultaten.

FIGUR 2. Strategisk plan för kvinnors hälsa och förlossningsvård

Källa: SKR, Strategier för kvinnors hälsa (2019).

En mer personcentrerad vård

Personcentrerad vård innebär att vården utgår från kvinnans och hennes familjs förutsättningar, hälsa och preferenser i alla delar av vårdkedjan.

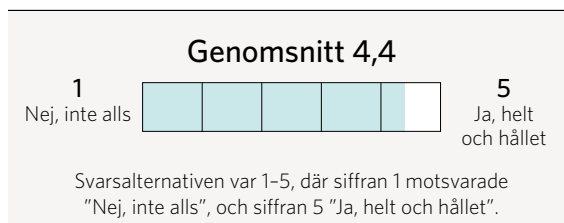
Respekt och värdighet

En övervägande majoritet av kvinnorna upplever att de har blivit bemötta med respekt och värdighet i vården under och efter graviditet. Detta gäller oavsett om enkäten besvarats under graviditeten, några veckor efter förlossning eller ett år efter förlossning. Andelen som har svarat 4 eller 5 på den femgradiga skalan är mellan 84 och 92 procent.¹¹

Lägst omdöme ger kvinnor som fått stödåtgärder på grund av förlossningsrädsla eller som behandlats för psykisk ohälsa under graviditeten, och kvinnor utan eller med endast grundskole-

utbildning.¹² Exempelvis anser 12 procent av kvinnor med ingen eller endast grundskoleutbildning att de inte har blivit mötta med respekt. Motsvarande siffra för universitets- eller högskoleutbildade var 5 procent.

FIGUR 3. I mötet med vården under graviditet, förlossning och eftervård, har du känt dig bemött med respekt och värdighet?

Källa: Graviditetsenkäten del 3.

Trygghet

Nio av tio kvinnor svarar att de känt sig trygga med vården, både under graviditet och under förlossning.¹³ Sett till trygghet i mödrahälsovården ses inga väsentliga skillnader mellan olika grupper, och svaren för svenskfödda och utlandsfödda ligger nära varandra.¹⁴

”Min förlossning blev dramatisk med urakut snitt – trots det kände jag mig trygg hela vägen. Jag känner enorm tacksamhet mot personalen för deras professionalism och kunskap.”

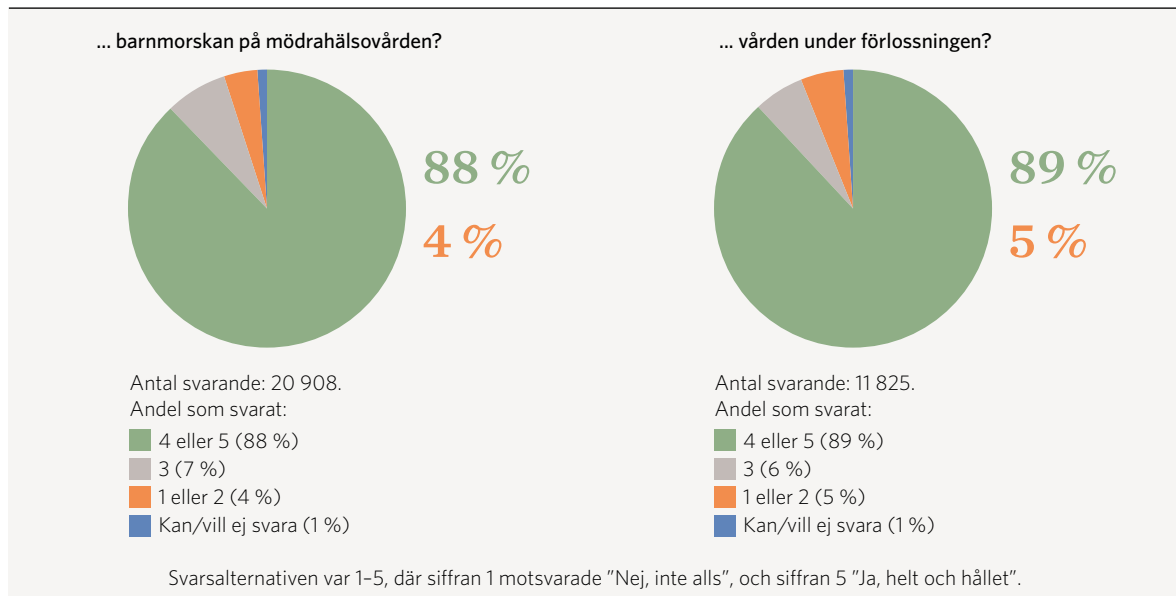
Nybliven mamma, cirka åtta veckor efter förlossning.

Delaktighet

Delaktighet är ett område där kvinnorna generellt ger ett lägre omdöme än för andra frågor, men svaren skiljer sig åt mellan olika delar av vårdkedjan. Bäst omdöme ger kvinnorna om sin egen delaktighet i planering och beslut rörande graviditeten. Därefter upplevs delaktigheten avta något, till viss del under förlossning, men särskilt gällande planering av eftervården.¹⁵ Förstföderskor anger att de känt sig mindre delaktiga än omföderskor. Endast 49 procent av förstföderskorna svarar att de gjorts delaktiga i planering av eftervården, jämfört med 65 procent av omföderskorna.¹⁶

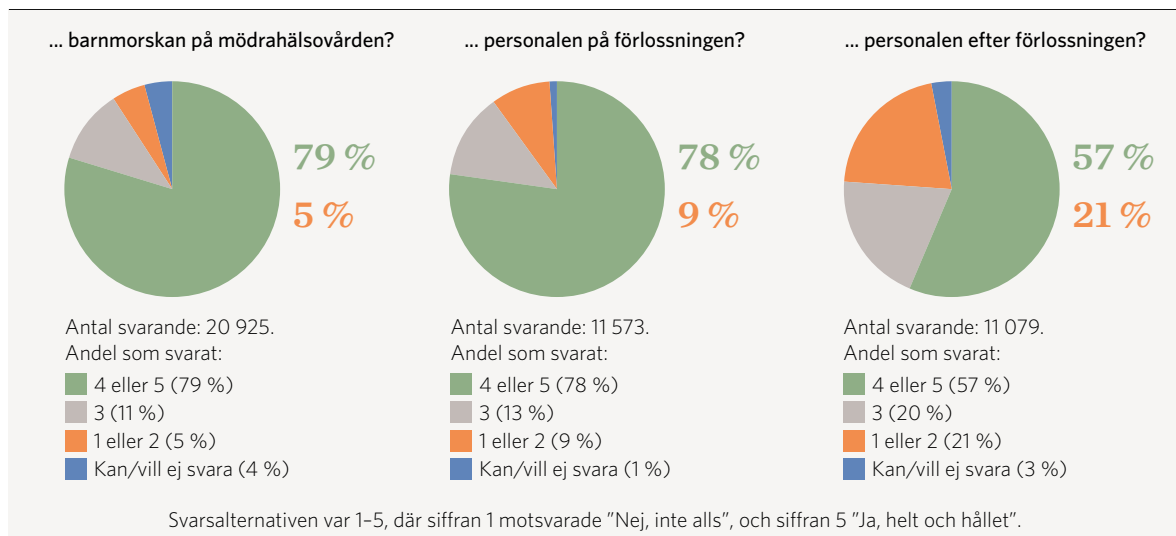
Kvinnor som inte upplevt sig vara delaktiga i planering och beslut som rör graviditeten har även känt sig betydligt mindre trygga, och anser i betydligt lägre utsträckning att mödrahälsovården tillgodosett deras behov än genomsnittet.

DIAGRAM 2. Kände du dig trygg med...

Källa: Graviditetsenkäten del 2.

DIAGRAM 3. Gör/gjorde personalen dig delaktig i den utsträckning du önskar?

Källa: Graviditetsenkäten del 1 och del 2.

Kvinnorna anser generellt att partner eller närstående i lägre utsträckning gjorts delaktiga än de själva.¹⁷ Knappt fyra av tio kvinnor upplever att partnern eller närstående gjorts delaktig i mödravården. I många fritextsvar framgår att restriktionerna till följd av pandemin har påverkat delaktigheten. Delaktigheten upplevs som högst under förlossningen, där partner eller närstående i de flesta fall har haft möjlighet att närvara även under pandemin.

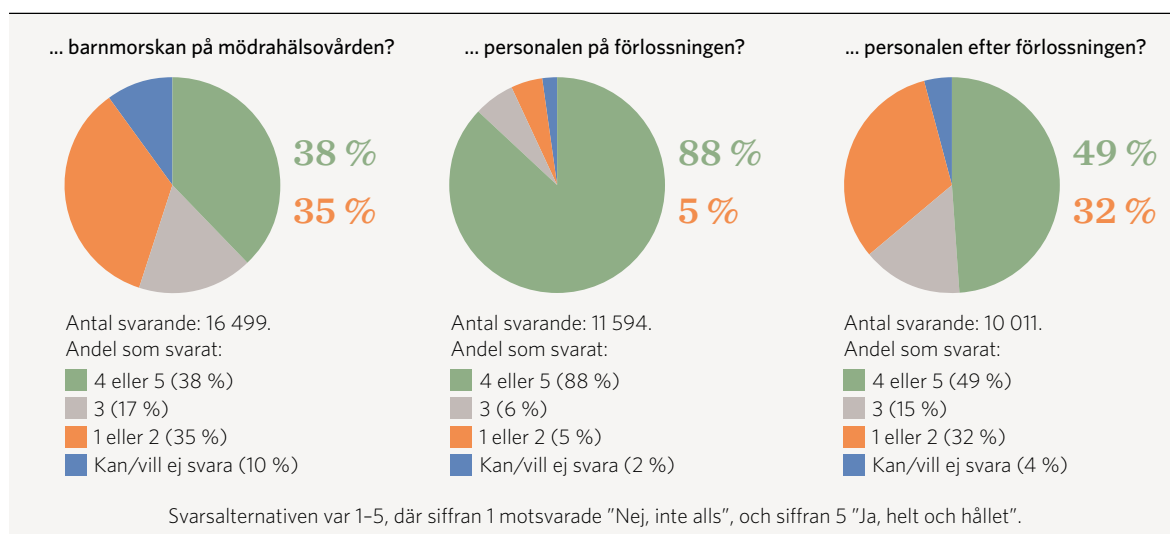
Det är främst kvinnor i storstäder och storstadsnära kommuner, kvinnor med högskole-/universitetsutbildning samt kvinnor över 35 år som inte

tycker att deras närstående/partners gjorts tillräckligt delaktiga i mödravården.^{18,19}

”Att få stöd av sin partner vid mödravårdsbesök och särskilt ultraljud är otroligt viktigt för en gravid kvinna. På grund av pandemin känns det som att mycket saknades, och det är exkluderande för partnern. Särskilt när Facetime är enda alternativet men utrustningen inte fungerar ihop med videosamtal.”

Kvinna, gravid i vecka 25.

DIAGRAM 4. Gör/gjorde personalen din partner/närstående delaktig i den utsträckning du önskar?

Källa: Graviditetsenkäten del 1 och del 2.

Barnmorskans närvaro under förlossning

88 procent av kvinnorna anser att barnmorskan varit närvarande i förlossningsrummet i den utsträckning de önskat.²⁰ Motsvarande andel som inte anser det är 5 procent. Omfödelskor är mer nöjda än förstfödelskor, 90 respektive 86 procent. Minst nöjda är kvinnor som behandlats för psykisk ohälsa under graviditeten, 82 procent. Av de som fått insatser för förlossningsrådslä var 85 procent nöjda.

En mer tillgänglig vård

Med tillgänglig vård menas att vården ska gå att nå, att den ges i rimlig tid samt att relevant information som alla kan förstå och använda finns tillgänglig.

Information

Åtta av tio kvinnor upplever sig ha fått tillräckligt med information i såväl mödravården som i förlossningsvården. Informationen upplevs vara

mindre bra vad gäller återhämtning och tiden efter förlossning – endast sex av tio kvinnor anser att informationen om återhämtning och tiden efter förlossningen varit tillräcklig.²¹

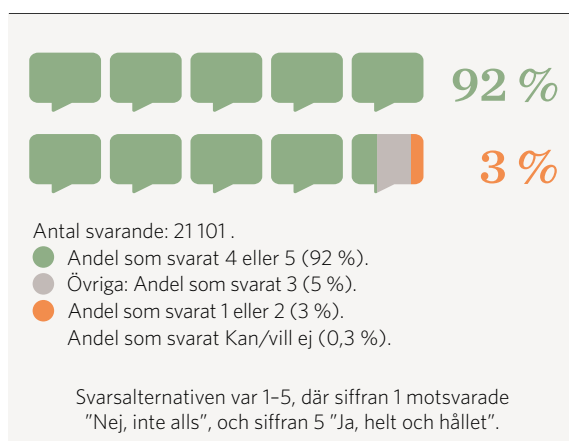
Skillnaden mellan förstfödelskor och omfödelskor är betydande. Var fjärde förstfödelska upplever informationen om återhämtning som bristfällig, att jämföra med drygt var tionde omfödelska.²²

De allra flesta kvinnorna anser att de haft möjlighet att ställa sina frågor till barnmorskan i mödravården. Det gäller både kvinnorna som svarat på enkäten i graviditetsvecka 25 och kvinnor som tillfrågats åtta veckor efter förlossning. Skillnaden mellan olika grupper är också relativt marginell.²³

”Personalen på förlossningen var fantastiska och lyhörda, men eftervården har inte varit lika bra. Jag skulle önskat mer information om vilka skador och problem man kan få, och vilken typ av träning som rekommenderas för att undvika dem.”

Nybliven mamma, cirka åtta veckor efter förlossning.

FIGUR 4. Hade du möjlighet att ställa de frågor du önskade till barnmorskan?

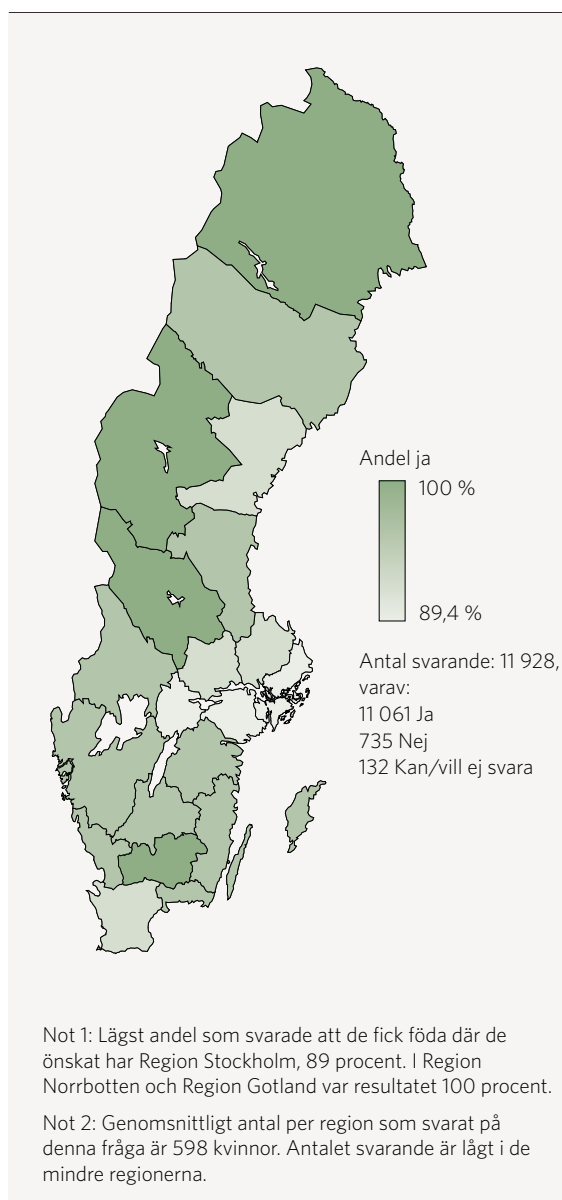
Källa: Graviditetsenkäten del 2.

Önskad födelseklinik

93 procent av kvinnorna svarar att de fick föda där de önskade.²⁴ Utfallen skiljer sig åt mellan olika delar av landet. Kvinnor från större orter, storstadskommuner eller storstadsnära kommuner är något överrepresenterade bland de som anger att de inte fick föda där de ville. Varannan kvinna som svarat på enkäterna bor i dessa större orter. Av de cirka 700 kvinnor som anger att de inte fick föda där de ville, bor två tredjedelar i större orter. Den primära orsaken för samtliga som upplevde att de inte fick föda där de ville är att de blev hänvisade på grund av platsbrist.²⁵

Lägst andel som svarade ja var i Region Stockholm (89 procent). I Region Norrbotten och Region Gotland var resultatet 100 procent, men de hade också lägst antal svarande, varför resultaten bör tolkas med försiktighet. Genomsnittligt antal svarande var per region var 598 kvinnor.

FIGUR 5. Fick du föda där du önskat? (Andel som svarat ja)

Källa: Graviditetsenkäten del 2.

Möjlighet att stanna

Drygt åtta av tio kvinnor anser att de fick stanna kvar efter förlossningen så länge som de behövde. Det var nästan dubbelt så många som ville gå hem tidigare (10 procent) än som ville stanna längre (6 procent).²⁶ Unga kvinnor, 25 år eller yngre, och kvinnor utan eller med endast grundskoleutbildning är överrepresenterade i gruppen som inte fick stanna så länge som de önskat.

Knappt tre av tio kvinnor svarar att partnern eller närstående inte fick stanna kvar efter förlossningen, trots att de hade önskat det.²⁷ Även här är det tänkbart att de restriktioner som följt av pandemin är en delförklaring till resultaten.

En mer säker vård

En patientsäker hälso- och sjukvård innebär att undvikbara vårdskador förhindras genom ett aktivt riskförebyggande arbete. I en bredare bemärkelse bidrar kunskap och medvetenhet om svagheter i vården till proaktivt utvecklingsarbete som i förlängningen kan leda till en mer säker vård.

Psykiskt och fysiskt mående samt kunskap om vart man kan vända sig

Ungefär lika många kvinnor uppger att de mått psykiskt respektive fysiskt dåligt efter graviditet och förlossning, 14 respektive 12 procent.²⁸

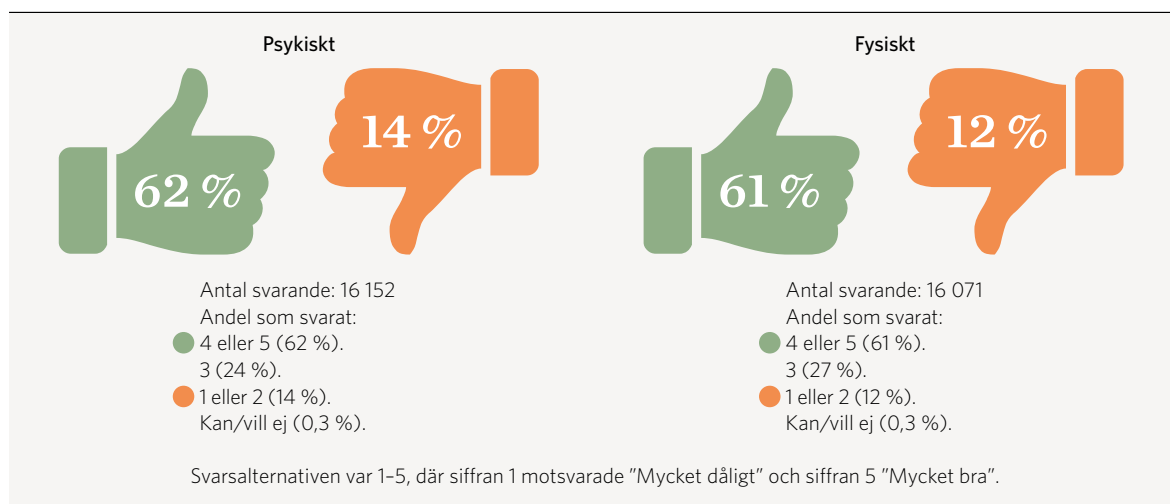
En relativt stor andel av dessa uppger att de inte vet vart de ska vända sig för att få hjälp med sina besvär. Fler kvinnor uppger att de vet vart de ska vända sig med psykiska än med fysiska besvär

efter förlossningen. Var femte kvinna som uppgett att hon mått dåligt psykiskt har inte vetat vart hon kunde vända sig för att få hjälp med sina besvär. Var tredje kvinna som mått fysiskt dåligt anger att hon inte vet vart hon ska vända sig med sina fysiska besvär.²⁹

Fördjupad analys av underlivsbesvär redovisas i separat rapport

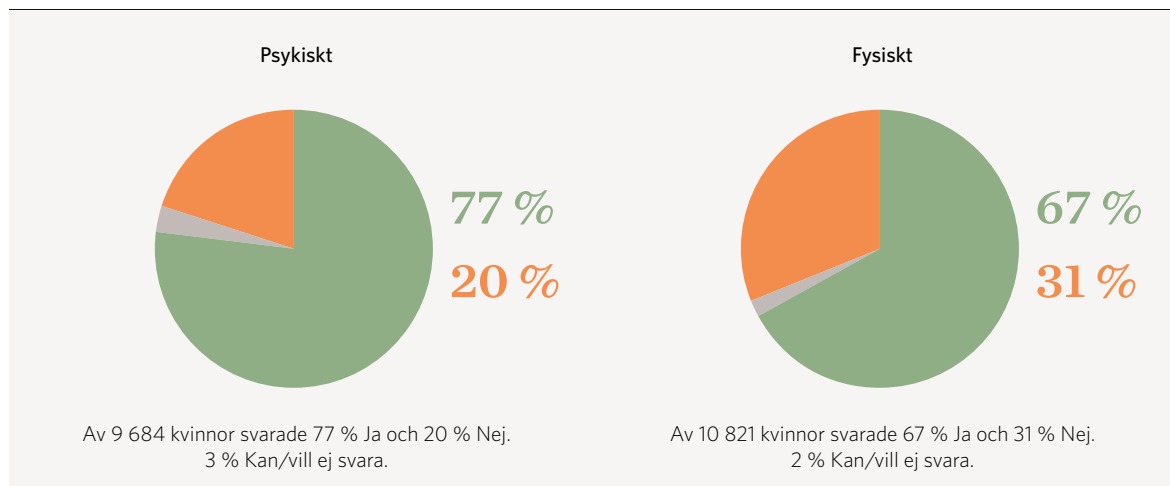
Graviditetsenkäten innehåller ett antal frågor som rör besvär från underlivet vid två och tolv månader efter förlossningen och därtill kopplad vård. Ett område där det finns behov av fortsatt forskning. Under hösten 2021 kommer SKR att genomföra och publicera en fördjupad analys av dessa frågor.

FIGUR 6. Hur har du mått psykiskt/fysiskt efter graviditet och förlossning?

Källa: Graviditetsenkäten del 3.

DIAGRAM 5. Om du inte har mått psykiskt/fysiskt bra efter graviditet och förlossning, har du då vetat vart du kunde vända dig?

Källa: Graviditetsenkäten del 3.

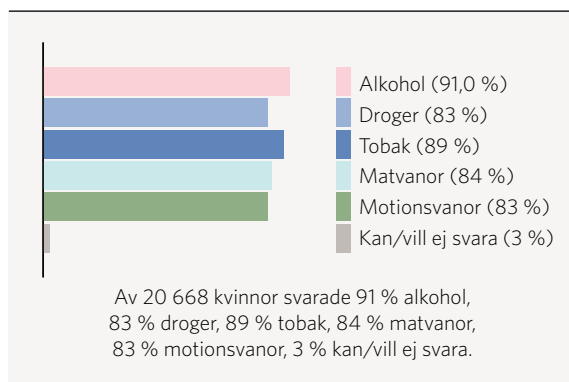
En mer kunskapsbaserad vård

En kunskapsbaserad vård är en vård som bygger på bästa tillgängliga kunskap.

Levnadsvanor

En majoritet av de gravida kvinnorna anger att barnmorskan i mödrahälsovården frågat om olika levnadsvanor. Störst andel uppger sig ha blivit tillfrågade om alkoholvanor, 91 procent. Lägst andel om drogvanor och motionsvanor, 83 procent.³⁰ Denna statistik ligger i linje med andelen som enligt journaldata från mödrahälsovården tillfrågades om alkohol bland samtliga som födde barn 2020, 92 procent. Graviditetsregistrets målvärde för screening för riskbruk av alkohol vid inskrivningen i mödrahälsovården är 95 procent.

DIAGRAM 6. Vilka av följande levnadsvanor har barnmorskan pratat med dig om:

Källa: Graviditetsenkäten del 1.

Amningsstöd

Det finns potential att stärka stödet till kvinnor som har problem med sin amning. 69 procent anser att de fick stöd av personalen vid den första amningen i den utsträckning de önskade, medan 16 procent uppger att de inte fick det.³¹ Bland kvinnor som haft problem med amningen upplever en av fem att de inte fått stöd från vården i den utsträckning de önskat.³² Omfödreskor är mest nöjda med stödet (61 procent), medan förstfödreskor är minst nöjda (53 procent).³³

”I efterhand så hade jag velat ha mer information kring amning. Hur mycket ska man amma första tiden? Olika barnmorskor sade olika saker. Det kändes som att allt var upp till mig och vad jag var bekväm i, men det är svårt att veta som nybliven förälder.”

Nybliven mamma, cirka 8 veckor efter förlossningen.

En mer jämlik vård

Jämlik vård innebär att bemötande, vård och behandling ges på lika villkor oavsett ålder, kön, funktionsnivå, utbildning, bostadsort, social ställning, födelseland, etnisk eller religiös tillhörighet och sexuell läggning. Det innebär även att vården ges med respekt för alla människors lika värde. Jämlik vård innebär inte nödvändigtvis att samma behandling ska ges till alla, utan att vården anpassas utifrån individers och grupperns olika behov och förutsättningar.

Övergripande jämlikhet

Sett till ålder, utbildningsnivå, bostadsort³⁴ och födelseland syns inga väsentliga skillnader vid en jämförelse mellan grupperna.³⁵ Exempelvis är skillnaderna oftast större mellan först- och omfödreskor, än mellan svensk- och utlandsfödda kvinnor eller mellan kvinnor med olika utbildningsnivå.

DIAGRAM 7. Fördelning av nöjdhet totalt för olika grupper (samtliga frågor med svarsalternativ 1-5)

Källa: Graviditetsenkäten del 2 och del 3 (samtliga frågor med svarsalternativ 1-5). Statistiken omfattar totalt 31 frågor.

Skillnader mellan grupperna

De frågor som skiljer sig mest åt mellan grupperna är frågan om upplevt värde av föräldragrupper³⁶, frågor om information och frågor om delaktighet, särskilt delaktighet av partner eller närstående. Till exempel uppfattar utlandsfödda kvinnor och kvinnor utan eller med endast grundskoleutbildning föräldragrupperna som mer värdefulla än svenskfödda kvinnor och kvinnor med högskole- eller universitetsutbildning. Sett till delaktighet är kvinnor över 35 år, högutbildade och kvinnor i storstäder minst nöjda med partners delaktighet, medan kvinnor över 35 år är mer nöjda med informationen om eftervård än de yngre kvinnorna där kvinnor 25 år eller yngre är minst nöjda.

Skillnad relaterad till ålder

Störst skillnad syns på frågan huruvida partner eller närstående gjorts delaktig i den utsträckning som önskats, där den yngsta åldersgruppen (25 år eller yngre) är något mer nöjd än den äldsta (över 35 år). Kvinnor 25 år eller yngre är däremot mindre nöjda med information avseende återhämtning.

Omdömet om partners eller närståendes delaktighet i vården är lägst i den äldsta åldersgruppen, 46 procent, och högst i den yngsta, 57 procent.³⁷ Avseende information om eftervård är förhållandet omvänt, det vill säga att fler äldre än yngre upplever att de fått tillräckligt med information.³⁸

Skillnad relaterad till utbildningsnivå

Det finns en betydande skillnad sett till det upplevda värdet av föräldragruppträffar mellan kvinnor med olika utbildningsbakgrund. Föräldragrupperna upplevs mest värdefulla av kvinnor utan eller med endast grundskoleutbildning, där drygt hälften upplevde dem som värdefulla. Bland kvinnor med högskole- eller universitetsutbildning är motsvarande andel ungefär en tredjedel.³⁹ Kvinnor utan eller med endast grundskoleutbildning är också mer nöjda med partners delaktighet.⁴⁰ Andelen som kände sig bemött med respekt och värdighet i vården är större bland högskole-/universitetsutbildade, 86 procent än bland de som är utan eller med endast grundskoleutbildning, 77 procent.⁴¹

Skillnad relaterad till bostadsort

Uppfattningen om delaktighet skiljer sig åt mellan bostadsorter, både vad gäller partner/närstående och vårdens förmåga att göra kvinnan själv delaktig. Delaktigheten upplevs vara lägre i de större kommunerna jämfört med mindre kommuner.⁴²

Skillnad relaterad till födelseland

Även sett till födelseland är det frågan om föräldragruppträffar som sticker ut. I detta avseende är det utlandsfödda kvinnor som i högre grad än svenskfödda kvinnor upplever träffarna som värdefulla. Bland utlandsfödda svarar 50 procent att de upplevde dem som värdefulla, medan andelen bland svenskfödda är 27 procent.⁴³ Utlandsfödda tycker även i högre utsträckning att vårdpersonalen gjort partner eller närstående delaktig i mödrahälsovården och efter förlossningen.⁴⁴

Eftersom Graviditetsenkäten under tidsperioden som redovisas här endast var tillgänglig på svenska, bör resultaten för utlandsfödda tolkas med försiktighet. Från april 2021 finns Graviditetsenkäten tillgänglig på sju språk utöver svenska, vilket i kommande uppföljningar kommer möjliggöra fördjupade analyser utifrån språk och födelseland.

Mer om Graviditetsenkäten

Svarsfrekvens över femtio procent

Mellan den 1 december 2020 till och med den 31 mars 2021 har cirka 94 000 enkäter skickats ut till gravida och nyförlösta kvinnor, varav knappt 52 000 enkäter har besvarats. Enkäterna har haft en svarsfrekvens på mellan 52–57 procent, beroende på enkät del.⁴⁵ I denna rapport är det olika kvinnor som har svarat på de tre olika delarna, eftersom perioden enbart omfattar enkätens fyra första månader.⁴⁶

Utskick av Graviditetsenkäten sker via 1177.se. Tidpunkten för utskick av enkät del 1 styrs av det datum för första journalförda besök under graviditet som registrerats i Graviditetsregistrets manuella inskrivningsregistrering. Utskick av enkät del 2 och enkät del 3 styrs av det förlossningsdatum som registrerats i journalen, alternativt det förlossningsdatum som finns i registrets manuella uppföljningsregistrering.

Trots att knappt 52 000 enkäter har besvarats, är antalet svar på varje enskild fråga lägre än så. Det beror på att varje fråga som presenteras här ingår i en av enkäterna, som var för sig har ett lägre antal svar. Alla kvinnor har inte heller svarat på samtliga enkätfrågor, och flera frågor är särskilt riktade som följdfrågor till de som har svarat på ett visst sätt på en tidigare fråga. Några frågor riktar sig enbart till kvinnor som varit med om en särskild händelse eller som haft en särskild upplevelse.

TABELL 1. Antal utskickade och besvarade enkäter samt svarsfrekvens per enkät

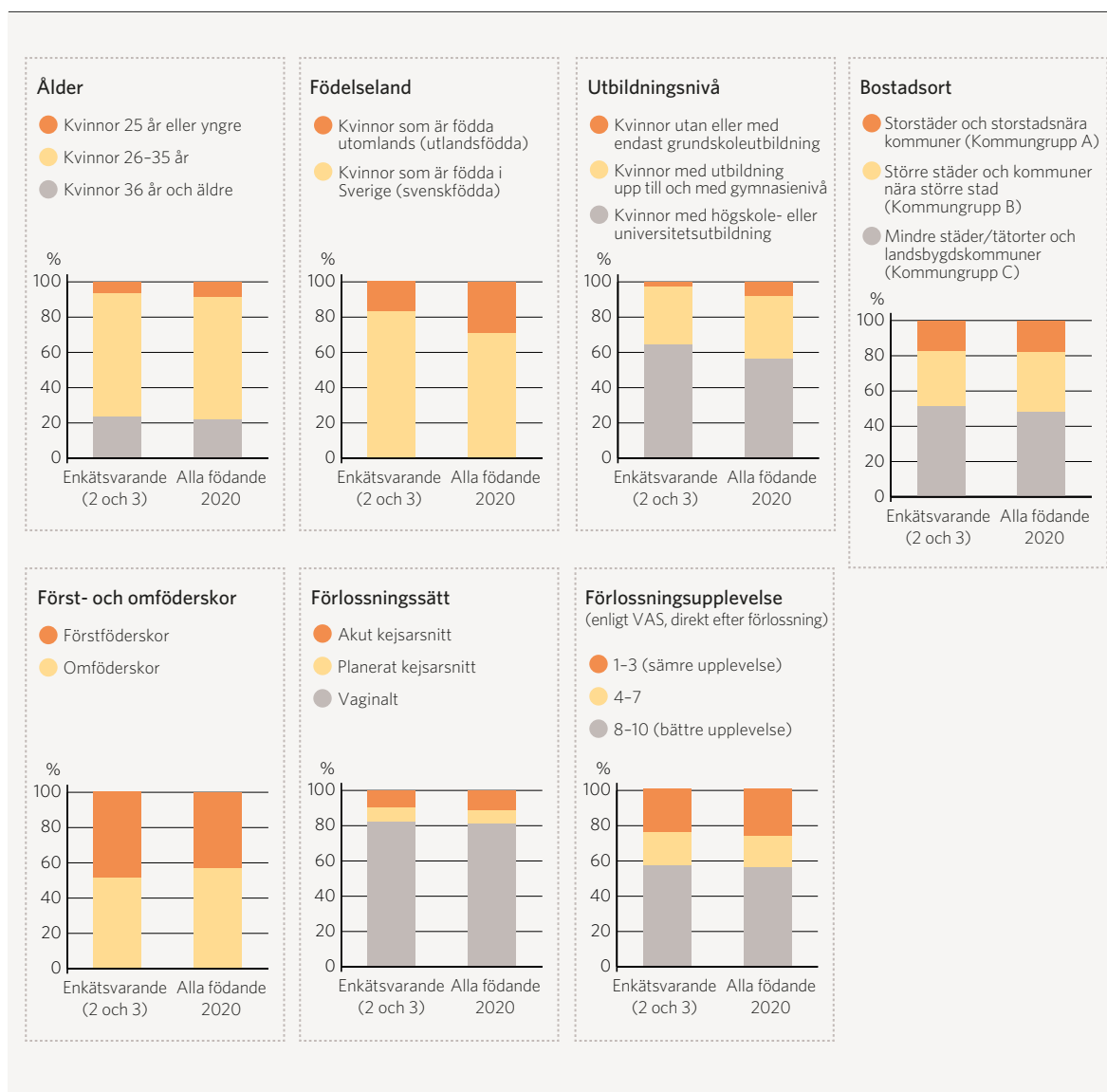
	Enkät 1	Enkät 2	Enkät 3	Totalt
Utskickade enkäter	38 109	23 355	32 502	93 966
Besvarade enkäter	21 712	13 233	16 817	51 762
Svarsfrekvens	57 %	57 %	52 %	55 %

En relativt representativ grupp har svarat på enkäten

För att uppskatta om Graviditetsenkätens resultat återspeglar åsikterna hos hela gruppen födande kvinnor har bakgrundsinformation jämförts mellan de kvinnor som har svarat på enkäterna och samtliga kvinnor som fött barn under 2020 (som finns i Graviditetsregistret). Eftersom den första enkäten besvaras innan förlossningen, har journaldata för dessa uppgifter inte överförts till Graviditetsregistret. Jämförelsen kan därför bara göras mellan de som har svarat på enkät del 2 och enkät del 3.

Bortfallsanalysen visar att resultaten från svarende på enkäten i stort ger en representativ bild av nyblivna mammors åsikter. De som svarat på enkäterna ligger nära alla födande 2020 sett till åldersfördelning, bostadsort, förlossningsupplevelse enligt VAS⁴⁷, först-/omfödorskor och förlossnings-sätt. Störst skillnader ses vad gäller födelseland och utbildningsnivå. Bland de som svarat på enkäterna

DIAGRAM 8. Bortfallsanalys

Källa: Graviditetsenkäten del 2 och del 3 samt Graviditetsregistret.

var enbart 18 procent utlandsfödda, medan 29 procent av samtliga födande var utlandsfödda under 2020. Sett till utbildningsnivå var det endast 3 procent kvinnor utan eller med endast grundskoleutbildning bland svarande på enkäten, motsvarande för samtliga födande under 2020 var 8 procent. Både vad det gäller utbildningsnivå och födelseland är en tänkbar delförklaring till detta att enkäten under perioden december till mars enbart funnits tillgänglig på svenska. Sedan april 2021 finns Graviditetsenkäten tillgänglig även på engelska, arabiska, farsi, finska, franska, spanska och somaliska.

En annan tänkbar begränsande faktor är behovet av e-legitimation för att logga in på 1177.se och registrera sina uppgifter för att kunna ta del av enkäterna. Detta kan tänkas påverka utlandsfödda i högre grad.

Samtliga nationella resultat finns på SKR.se

Denna rapport syftar till att överskådligt och kortfattat sammanfatta delar av de nationella resultaten från webbrapporten ”Graviditetsenkäten – Resultat per 1 december 2020–31 mars 2021”, som finns på www.skr.se. I webbrapporten finns samtliga frågor från Graviditetsenkäten och dess resultat från varje del redovisat på nationell nivå. Webbrapporten redovisar inte fritextsvar. Resultaten som rör specifika frågor om besvär med underlivet till följd av graviditet eller förlossning och därtill kopplade behov av vård, publiceras i samband med en fördjupad analys under hösten 2021.

Ökad kunskap om vården utifrån kvinnornas perspektiv

Graviditetsenkäten har tagits fram inom ramen för den nationella satsningen på förlossningsvård och kvinnors hälsa, och skickas ut fram till december 2022. Enkäten är unik i sitt slag genom att följa kvinnor från hela landet under graviditet, förlossning och året efter förlossning. Resultaten ger vården fördjupad kunskap och fakta om nuläget och möjliga utvecklingsområden utifrån kvinnornas perspektiv.

Fortsatt utvecklingsarbete i regionerna

Syftet är att resultaten från Graviditetsenkäten ska stärka arbetet som pågår i alla regioner, för att förbättra vården för gravida kvinnor och deras barn, och för att främja en jämlik vård och hög kvalitet i hela vårdkedjan.

Genom inloggning till Graviditetsregistret har regionerna och verksamheterna i vårdkedjan från och med juni 2021 möjlighet att ta del av regionala och lokala resultat, inklusive anonymiserade fritextsvar, för verksamheternas utvecklingsarbete.

Under 2021 ger SKR även en utbildning i att leda utvecklingsarbeten kopplade till Graviditetsenkäten. Under utbildningen ges stöd i att förbereda, genomföra och vidmakthålla förbättringar. Mer information finns på www.skr.se i artikeln ”Graviditetsenkäten”.⁴⁸

Bakgrundsvariabler

Graviditetsregistret har använts för fördjupade resultat

I denna rapport redovisas de nationella resultaten för hela Sverige. För att ge en fördjupad bild av kvinnornas svar har även ytterligare analyser gjorts utifrån bakgrundsinformation, information om kvinnornas generella hälsa samt medicinska utfallsmått. I Tabell 1 nedan förklaras dessa grupper närmare. Underlaget för dessa analyser kommer från Graviditetsregistret, som samlar uppgifter genom direktöverföring av data från

journalssystemen. Utöver det registrerar barnmorskor inom mödrahälsovård en del uppgifter manuellt direkt i registret. Den mesta informationen från Graviditetsregistret finns tillgänglig först när kvinnorna har fött barn. Av denna anledning har de fördjupade analyserna enbart varit möjliga för enkät 2 och enkät 3. Notera att information inte funnits för samtliga kvinnor på alla variabler, varför totalsumman kan skilja sig.

TABELL 2. Valda dimensioner för fördjupad analys (enkät 2 och 3)

Kategori	Dimensioner	Analysgrupper	Fördelning	Antal
Bakgrundsparemeter	Ålder	Kvinnor 25 år eller yngre	7 %	2 182
		Kvinnor 26-35 år	70 %	20 715
		Kvinnor 36 år och äldre	23 %	6 853
	Utbildningsnivå	Kvinnor utan eller med endast grundskoleutbildning	3 %	805
		Kvinnor med utbildning till och med gymnasienivå	33 %	8 516
		Kvinnor med högskole- eller universitetsutbildning	64 %	16 843
	Härkomst	Kvinnor som är födda i Sverige (svenskfödda)	83 %	23 064
		Kvinnor som är födda utomlands (utlandsfödda)	17 %	4 884
	Bostadsort	Storstäder och storstadsnära kommuner (kommungrupp A)	51 %	11 745
		Större städer och kommuner nära större stad (kommungrupp B)	31 %	7 153
Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (kommungrupp C)		18 %	4 111	
Först-/omföderskor	Förstföderskor	49 %	14 449	
	Omföderskor	51 %	15 282	
Hälsomått	Fetma	Kvinnor med BMI 30 eller högre	15 %	4 554
	Behandlats för psykisk ohälsa	Kvinnor som behandlats för psykisk ohälsa under graviditeten (medicinsk eller psykologisk behandling)	10 %	2 443
	Stödåtgärder förlossningsrädsla	Kvinnor som fått stödåtgärder på grund av förlossningsrädsla	12 %	2 933
Medicinskt utfall	Bristningar	Kvinnor med grad III eller IV bristningar	2 %	676
	Låg Apgar	Kvinnor vars barn uppvisat Apgar <7 efter 5 minuter	2 %	452
	Födösätt	Kvinnor med akut kejsarsnitt	10 %	2 809
		Kvinnor med planerat kejsarsnitt	8 %	2 249
		Kvinnor med vaginal förlossning	82 %	22 812

Slutnoter

- 1 SKR och regeringen har sedan 2015 en överenskommelse om att satsa på förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa. Satsningen i dess nuvarande form pågår till och med 2022.
- 2 Nationellt Kvalitetsregister för värdkedjan under graviditet, förlossning och eftervård.
- 3 Från och med april 2021 finns enkäten översatt till sju språk utöver svenska: engelska, arabiska, farsi, finska, franska, spanska och somaliska. Samma språk som övriga Nationella Patientenkäter översätts till.
- 4 Se bilaga 3 för en beskrivning av vilka bakgrundsvariabler som har analyserats.
- 5 Enkät 2 Mödrahälsovård. Skulle du rekommendera den mödrahälsovård du besökt till någon annan som är gravid? Av 12 012 kvinnor svarade 89 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 6 % svarade 3, 4 % svarade 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,6). Enkät 2 Förlossning. Skulle du rekommendera någon annan att föda på samma förlossningsavdelning som du? Av 11 820 svarade 90 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 5 % svarade 3, 4 % svarade 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,7).
- 6 Enkät 1 Allmänt. Anser du att vården tillgodosett dina behov hittills? Av 20 670 kvinnor svarade 78 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 15 % svarade 3, 7 % svarade 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,2). Enkät 2 Mödrahälsovård. Anser du att mödrahälsovården tillgodosett dina behov? Av 11 968 kvinnor svarade 88 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 8 % svarade 3, 4 % svarade 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,5). Enkät 2 Allmänt. Anser du att vården tillgodosett dina behov under förlossning och tiden efter förlossning? Av 11 674 kvinnor svarade 73 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 17 % svarade 3, 8 % svarade 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,1). Enkät 3 Allmänt. Anser du att vården tillgodosett dina behov under graviditet, förlossning och tiden efter förlossning? Av 15 768 kvinnor svarade 68 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 19 % svarade 3, 12 % svarade 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 3,9).
- 7 Avser Enkät 3 Allmänt. Anser du att vården tillgodosett dina behov under graviditet, förlossning och tiden efter förlossning?
- 8 Nationell Patientenkät Akutvården 2020. Anser du att ditt aktuella behov av vård/ behandling har blivit tillgodosett? Av 14 706 personer svarade 83 % svarar 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 8 % svarade 3, 9 % svarade 1 eller 2. Ytterligare 358 personer svarade Ej aktuellt. Nationell Patientenkät Primärvård 2020. Anser du att ditt aktuella behov av vård/behandling har blivit tillgodosett? Av 56 141 personer svarade 78 % svarar 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 11 % svarade 3, 11 % svarade 1 eller 2. Ytterligare 2 000 personer svarade Ej aktuellt.
- 9 Nationell Patientenkät Akutvården 2020. Skulle du rekommendera akutmottagningen till någon i din situation? Av 14 558 personer svarade 85 % svarar 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 7 % svarade 3, 8 % svarade 1 eller 2. Ytterligare 526 personer svarade Ej aktuellt. Nationell Patientenkät Primärvård 2020. Skulle du rekommendera hälso-/ vårdcentralen till någon i din situation? Av 55 346 personer svarade 82 % svarar 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 9 % svarade 3, 9 % svarade 1 eller 2. Ytterligare 2 691 personer svarade Ej aktuellt.
- 10 Apgar <7 efter 5 minuter.
- 11 Enkät 1 Fosterdiagnostik. Kände du dig bemött med respekt i samband med de fosterdiagnostiska undersökningar du genomgått? Av 3 391 kvinnor svarade 86 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 7 % svarade 3, 5 % svarar 1 eller 2 och 2 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,5). Ytterligare 75 kvinnor svarade Ej aktuellt. Enkät 2 Förlossning. Blev du bemött med respekt av personalen i samband med förlossningen? Av 11 854 kvinnor svarade 92 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 5 % svarade 3, 3 % svarar 1 eller 2 och 0,4 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,7). Enkät 3 Allmänt. I mötet med vården under graviditet, förlossning och eftervård, har du känt dig bemött med respekt och värdighet? (Oavsett: Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.) Av 15 738 kvinnor svarade 84 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 10 % svarade 3, 6 % svarar 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,4).
- 12 Enkät 3 Allmänt. I mötet med vården under graviditet, förlossning och eftervård, har du känt dig bemött med respekt och värdighet? (Oavsett: Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.)
- 13 Enkät 1 Mödrahälsovård. Känner du dig trygg med barnmorskan på mödrahälsovården? Av 20 908 kvinnor svarade 88 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 7 % svarade 3, 4 % svarar 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,6). Enkät 2 Förlossning. Kände du dig trygg med vården under förlossningen? Av 11 825 kvinnor svarade 89 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 6 % svarade 3, 5 % svarar 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,6).

- 14 Enkät 2 Mödrahälsovård. Kände du dig trygg med barnmorskan på mödrahälsovården?
- 15 Enkät 1 Mödrahälsovård. Gör barnmorskan dig delaktig i planering och beslut som rör din graviditet? Av 20 925 svarade 79 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 11% svarade 3, 5 % svarar 1 eller 2 och 4 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,3). Enkät 2 Mödrahälsovård. Gjorde barnmorskan dig delaktig i planering och beslut som rörde din graviditet i den utsträckning du önskade? Av 12 408 svarade 90 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 6% svarade 3, 3 % svarar 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,6). Enkät 2 Förlossning. Var du delaktig i planering och beslut under din förlossning i den utsträckning du önskade? Av 11 573 svarade 78 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 13 % svarade 3, 9 % svarar 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,2). Ytterligare 329 kvinnor svarade Ej aktuellt. Enkät 2 Eftervård. Gjorde vårdpersonalen dig delaktig i planering och beslut beträffande din eftervård i den utsträckning du önskade? Av 11 079 svarade 57 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 20 % svarade 3, 21 % svarar 1 eller 2 och 3 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 3,6). Ytterligare 674 kvinnor svarade Ej aktuellt.
- 16 Avser Enkät 2 Eftervård. Gjorde vårdpersonalen dig delaktig i planering och beslut beträffande din eftervård i den utsträckning du önskade?
- 17 Enkät 1 Mödrahälsovård. Gör barnmorskan på mödrahälsovården din partner/närstående delaktiga i den utsträckning du önskar? Av 16 499 svarade 38 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 17 % svarade 3, 35 % svarar 1 eller 2 och 10 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 3,1). Ytterligare 4 264 kvinnor svarade Ej aktuellt. Enkät 2 Mödrahälsovård. Gjorde barnmorskan på mödrahälsovården din partner/närstående delaktiga i den utsträckning du önskade? Av 9 026 svarade 48 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 13 % svarade 3, 31 % svarar 1 eller 2 och 9 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 3,4). Ytterligare 3 218 kvinnor svarade Ej aktuellt. Enkät 2 Förlossning. Gjorde personalen på förlossningen din partner/närstående delaktiga i den utsträckning du önskade? Av 11 594 svarade 88 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 6 % svarade 3, 5 % svarar 1 eller 2 och 2 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,6). Ytterligare 261 kvinnor svarade Ej aktuellt. Enkät 2 Eftervård. Gjorde vårdpersonalen din partner/närstående delaktiga efter förlossningen i den utsträckning som du önskade? Av 10 011 svarade 49 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 15% svarade 3,32 % svarar 1 eller 2 och 4 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 3,3). Ytterligare 1 714 kvinnor svarade Ej aktuellt.
- 18 Enkät 2 Mödrahälsovård. Gjorde vårdpersonalen din partner/närstående delaktiga efter förlossningen i den utsträckning som du önskade?
- 19 De flesta regioner har haft besöksförbud under pandemin, men tillåtit att närstående/partner närvarat under förlossningen.
- 20 Enkät 2 Förlossning. Var barnmorskan närvarande i förlossningsrummet i den utsträckning du önskade? Av 11 499 kvinnor svarade 88 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 6 % svarade 3, 5 % svarar 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,6). Ytterligare 376 kvinnor svarade Ej aktuellt.
- 21 Enkät 1 Mödrahälsovård. Får du tillräckligt med information rörande din graviditet från mödrahälsovården? Av 21 060 svarade 81 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 13 % svarade 3, 6 % svarar 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,3). Enkät 2 Förlossning. Fick du tillräckligt med information under förlossningen? Av 11 839 svarade 81 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 10 % svarade 3,8 % svarar 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,3). Enkät 2 Eftervård. Fick du den information du behövde om vad du kunde förvänta dig angående återhämtning/tiden efter förlossningen? Av 11 784 svarade 62 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 19 % svarade 3,19 % svarar 1 eller 2 och 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 3,7).
- 22 Avser Enkät 2 Fråga 31. Fick du den information du behövde om vad du kunde förvänta dig angående återhämtning/tiden efter förlossningen?
- 23 Enkät 1 Mödrahälsovård. Har du möjlighet att ställa de frågor du önskar till barnmorskan? Av 21 101 svarade 92 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 5 % svarade 3,3 % svarar 1 eller 2 och 0,3 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,7). Enkät 2 Mödrahälsovård. Hade du möjlighet att ställa de frågor du önskade till barnmorskan? Av 12 465 svarade 94 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 4 % svarade 3,2 % svarar 1 eller 2 och 0,3 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 4,8).
- 24 Enkät 2 Förlossning. Fick du föda där du önskade? Av 11 928 kvinnor svarade 93 % Ja. 6 % Nej. 1 % Kan/vill ej svara.
- 25 Enkät 2 Förlossning. Varför fick du inte föda där du önskade? Av 731 kvinnor svarade 56 % Blev hänvisad till annan plats på grund av platsbrist, 12 % Blev hänvisad till annan plats av medicinska skäl, 3 % Blev hänvisad men vet inte varför, 26 % Annat, 2 % Kan/vill ej svara.
- 26 Enkät 2 Eftervård. Fick du stanna kvar efter förlossningen så länge som du behövde? Av 11 811 kvinnor svarade 82 % Ja. 6 % Nej, hade önskat stanna längre. 10 % Nej, hade önskat att gå hem tidigare. 2 % Kan/vill ej svara.
- 27 Enkät 2 Eftervård. Fick din partner/närstående möjlighet att stanna kvar efter förlossningen? Av 11 252 kvinnor svarade 67 % Ja. 28 % Nej, men jag hade önskat det. 5 % Nej, det behövdes inte. 1 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 551 kvinnor svarade Ej aktuellt.

- 28 Enkät 3 Förlossning. Hur har du mått psykiskt efter graviditet och förlossning? Av 16 152 svarade 62 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar mycket bra. 24 % svarade 3, 14 % svarar 1 eller 2. 0,4 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 3,7). Enkät 3 Förlossning. Hur har du mått fysiskt efter graviditet och förlossning? Av 16 071 svarade 61 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar mycket bra. 27 % svarade 3, 12 % svarar 1 eller 2. 0,3 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 3,7).
- 29 Enkät 3 Förlossning. Om du inte har mått psykiskt bra efter graviditet och förlossning, har du då vetat vart du kunde vända dig? Av 9 684 svarade 77 % Ja. 20 % Nej. 3 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 6 280 kvinnor svarade Ej aktuellt. Enkät 3 Förlossning. Om du inte har mått fysiskt bra efter graviditet och förlossning, har du då vetat vart du kunde vända dig? Av 10 821 svarade 67 % Ja, 31 % Nej. 2 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 5 095 kvinnor svarade Ej aktuellt.
- 30 Enkät 1 Mödrahälsovård. Vilka av följande levnadsvanor har barnmorskan pratat med dig om? Totalt antal svarande 20 668.
- 31 Enkät 2 Förlossning. Fick du stöd av personalen vid den första amningen, i den utsträckning du önskade? Av 10 831 svarade 69 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 14 % svarade 3, 16 % svarar 1 eller 2, 1 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 3,9). Ytterligare 991 kvinnor svarade Ej aktuellt.
- 32 Enkät 2 Allmänt. Om du har eller har haft problem med amning – har du fått stöd från vården i den utsträckning du önskat? Av 6 831 svarade 57 % kvinnor 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 19 % svarade 3, 22 % svarar 1 eller 2, 3 % Kan/vill ej svara (genomsnitt 3,6). Ytterligare 4 846 kvinnor svarade Ej aktuellt.
- 33 Enkät 2 Allmänt. Om du har eller har haft problem med amning – har du fått stöd från vården i den utsträckning du önskat?
- 34 Bostadsort omfattar Kommungrupp A (storstäder och storstadsnära kommuner), kommungrupp B (större städer och kommuner nära större stad) samt Kommungrupp C (Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner).
- 35 Figuren omfattar samtliga resultat för de frågor där ett alternativ kan väljas (1–5).
- 36 Deltagandet på föräldragruppträffar har varit lågt. På frågan "Om du deltog i föräldragruppträffar – upplevde du dem som värdefulla?" har 10 812 kvinnor av 13 233 svarat "Ej aktuellt".
- 37 Enkät 2 Mödrahälsovård. Gjorde barnmorskan på mödrahälsovården din partner/närstående delaktiga i den utsträckning du önskade? Av 654 kvinnor 25 år eller yngre år svarade 57 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 12 % svarade 3, 23 % svarar 1 eller 2, 8 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 176 kvinnor svarade Ej aktuellt. Av 6 229 kvinnor mellan 26–35 år svarade 47 % 4 eller 5. 13 % svarade 3, 31 % svarar 1 eller 2, 9 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 2 157 kvinnor svarade Ej aktuellt. Av 2 009 kvinnor 36 år och äldre svarade 46 % 4 eller 5. 11 % svarade 3, 32 % svarar 1 eller 2, 10 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 846 kvinnor svarade Ej aktuellt.
- 38 Enkät 2 Eftervård. Fick du den information du behövde om vad du kunde förvänta dig angående återhämtning/tiden efter förlossningen? Av 769 kvinnor 25 år eller yngre svarade 59 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 20 % svarade 3, 20 % svarar 1 eller 2, 1 % Kan/vill ej svara. Av 8 091 kvinnor mellan 26–35 år svarade 61 % 4 eller 5. 19 % svarade 3, 20 % svarar 1 eller 2, 1 % Kan/vill ej svara. Av 2 757 kvinnor 36 år och äldre svarade 65 % 4 eller 5. 17 % svarade 3, 16 % svarar 1 eller 2, 1 % Kan/vill ej svara.
- 39 Enkät 2 Mödrahälsovård. Om du deltog i föräldragruppträffar – upplevde du dem som värdefulla? Av 71 kvinnor utan eller med endast grundskoleutbildning svarade 54 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 11 % svarade 3, 7 % svarar 1 eller 2, 28 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 219 kvinnor svarade Deltog ej i föräldragruppträffar. Av 419 kvinnor med utbildning upp till och med gymnasienivå svarade 39 % 4 eller 5. 8 % svarade 3, 15 % svarar 1 eller 2, 38 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 2 937 kvinnor svarade Deltog ej i föräldragruppträffar. Av 661 kvinnor med högskole- eller universitetsutbildning svarade 29 % 4 eller 5. 11 % svarade 3, 13 % svarar 1 eller 2, 48 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 6 205 kvinnor svarade Deltog ej i föräldragruppträffar.
- 40 Enkät 2 Mödrahälsovården. Gjorde barnmorskan på mödrahälsovården din partner/närstående delaktiga i den utsträckning du önskade? Av 243 kvinnor utan eller med endast grundskoleutbildning svarade 62 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 6 % svarade 3, 25 % svarar 1 eller 2, 7 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 55 kvinnor svarade Ej aktuellt. Av 2 429 kvinnor med utbildning upp till och med gymnasienivå svarade 55 % 4 eller 5. 12 % svarade 3, 25 % svarar 1 eller 2, 9 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 957 kvinnor svarade Ej aktuellt. Av 5 112 kvinnor med högskole- eller universitetsutbildning svarade 45 % 4 eller 5. 13 % svarade 3, 33 % svarar 1 eller 2, 9 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 1 776 kvinnor svarade Ej aktuellt.

- 41 Enkät 3 Allmänt. I mötet med vården under graviditet, förlossning och eftervård, har du känt dig bemött med respekt och värdighet? (Oavsett: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.) Av 353 kvinnor utan eller med endast grundskoleutbildning svarade 77 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 8 % svarade 3, 12 % svarar 1 eller 2, 3 % Kan/vill ej svara. Av 4 517 kvinnor med utbildning upp till och med gymnasienivå svarade 81 % 4 eller 5. 11 % svarade 3, 7 % svarar 1 eller 2, 1 % Kan/vill ej svara. Av 9 007 kvinnor med högskole- eller universitetsutbildning svarade 86 % 4 eller 5. 9 % svarade 3, 5 % svarar 1 eller 2, 0,3 % Kan/vill ej svara.
- 42 Enkät 2 Mödrahälsovården. Gjorde barnmorskan på mödrahälsovården din partner/närstående delaktiga i den utsträckning du önskade? Av 4 048 kvinnor från kommungrupp A (Storstäder och storstadsnära kommuner) svarade 42 % 4 eller 5. 13 % svarade 3, 35 % svarar 1 eller 2, 9 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 1 592 kvinnor svarade Ej aktuellt. Av 2 754 kvinnor från kommungrupp B (Större städer och kommuner nära större stad) svarade 52 % 4 eller 5. 12 % svarade 3, 28 % svarar 1 eller 2, 9 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 932 kvinnor svarade Ej aktuellt. Av 1 737 kvinnor från kommungrupp C (Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner) svarade 54 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 12 % svarade 3, 25 % svarar 1 eller 2, 9 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 538 kvinnor svarade Ej aktuellt. Enkät 2 Eftervård. Gjorde vårdpersonalen dig delaktig i planering och beslut beträffande din eftervård i den utsträckning du önskade? Av 5 107 kvinnor från kommungrupp A (Storstäder och storstadsnära kommuner) svarade 55 % 4 eller 5. 20 % svarade 3, 23 % svarar 1 eller 2, 2 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 304 kvinnor svarade Låg aldrig på BB/patienthotell. Av 3 302 kvinnor från kommungrupp B (Större städer och kommuner nära större stad) svarade 57 % 4 eller 5. 20 % svarade 3, 20 % svarar 1 eller 2, 3 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 219 kvinnor svarade Låg aldrig på BB/patienthotell. Av 2 097 kvinnor från kommungrupp C (Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner) svarade 63 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 18 % svarade 3, 16 % svarar 1 eller 2, 3 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 111 kvinnor svarade Låg aldrig på BB/patienthotell.
- 43 Enkät 2 Mödrahälsovård. Om du deltog i föräldragruppsträffar - upplevde du dem som värdefulla? Av 849 svenskfödda kvinnor svarade 27 % 4 eller 5. 10 % svarade 3, 13 % svarar 1 eller 2, 50 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 8 515 kvinnor svarade Deltog ej i föräldragruppsträffar. Av 381 utlandsfödda kvinnor svarade 50 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 7 % svarade 3, 15 % svarar 1 eller 2, 29 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 1 443 kvinnor svarade Deltog ej i föräldragruppsträffar.
- 44 Enkät 2 Mödrahälsovården. Gjorde barnmorskan på mödrahälsovården din partner/närstående delaktiga i den utsträckning du önskade? Av 6 860 svenskfödda kvinnor svarade 47 % 4 eller 5. 13 % svarade 3, 31 % svarar 1 eller 2, 9 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 2 539 kvinnor svarade Ej Aktuellt. Av 1 421 utlandsfödda kvinnor svarade 57 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 10 % svarade 3, 25 % svarar 1 eller 2, 8 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 433 kvinnor svarade Ej Aktuellt. Enkät 2 Eftervård. Gjorde vårdpersonalen din partner/närstående delaktiga efter förlossningen i den utsträckning som du önskade? Av 7 742 svenskfödda kvinnor svarade 48 % 4 eller 5. 15 % svarade 3, 33 % svarar 1 eller 2, 4 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 1 346 kvinnor svarade Ej Aktuellt. Av 1 478 utlandsfödda kvinnor svarade 58 % 4 eller 5 där 5 motsvarar ja, helt och hållet. 12 % svarade 3, 25 % svarar 1 eller 2, 4 % Kan/vill ej svara. Ytterligare 223 kvinnor svarade Ej Aktuellt.
- 45 En påminnelse skickas ut efter en vecka om enkäten inte har besvarats, varefter påminnelsen ligger kvar i sex veckor. Detta innebär att svarsfrekvensen kan vara något högre då kvinnor som fick enkäten under mars månad men som inte hunnit svara har haft möjlighet att svara på enkäten i april. Deras svar redovisas inte i denna rapport.
- 46 Exempel: De kvinnor som fick enkät 1 i december 2020 var gravid i omkring vecka 25 medan de kvinnor som svarat på enkät 3 i december 2020 födde barn i december 2019 dvs för ett år sedan. Över tid kommer Graviditetsenkäten omfatta resultat från samma kvinna över tid.
- 47 VAS är förkortning för Visuellt Analog Skala. I det här sammanhanget är det en 10-gradig skala där kvinnan skattar sin förlossningsupplevelse.
- 48 <https://skr.se/skr/halsasjukvard/kunskapsstodvardochbehandling/forlossningsvardkvinnorshalsa/graviditetsenkaten.13922.html>

Graviditetsenkäten

SAMMANFATTNING AV RESULTAT PER 1 DECEMBER 2020–31 MARS 2021

Inom ramen för satsningen på kvinnors hälsa och förlossningsvård erbjuds gravida kvinnor och nyblivna mammor i hela Sverige att svara på Graviditetsenkäten. Syftet är att fånga kvinnornas upplevelser av sin hälsa och deras erfarenheter av vården under graviditet, förlossning och tiden därefter. Totalt har nära 52 000 kvinnor svarat på enkäten under de första fyra månaderna.

Tidiga resultat från Graviditetsenkäten visar att kvinnor i stort har en positiv upplevelse av vården under och efter graviditet. De allra flesta kvinnor uppger att de är trygga med vården och att de har blivit bemötta med respekt. Samtidigt ser vi tydliga förbättringsområden och det är viktigt att vara ödmjuk inför att allas förlossningsupplevelser ser olika ut. Inom alla delar av vårdkedjan finns kvinnor som har haft en svår upplevelse, och varje kvinna med negativ förlossningsupplevelse är en för mycket.

Med hjälp av Graviditetsenkäten kan verksamheterna inom mödrahälso- och förlossningsvården ta del av tiotusentals kvinnors berättelser, upplevelser och erfarenheter. Det är ett unikt material att lägga som grund för det fortsatta arbetet med målet att skapa en vård som är trygg hela vägen – före, under och efter graviditet.

Tillsammans vårdar vi en vård som är bland världens bästa. Och gör den ännu bättre.

